

متن پرسش

با سلام خدمت استاد محترم: دانشجوی کارشناسی ارشد هستم و هم اکنون مشغول نوشتن پایان نامه هستم، موضوعم: توفیق در عبادات و عوامل سلب آن در آیات و روایات است، منابع کمی تاکنون بدست آورده ام و هم اکنون در موضوعات توفیق در دعای مکارم الأخلاق امام سجاد (ع) کار می کنم اما بعضی مطالب برایم مبهم است و مطلب زیادی در آن موضوع ها بدست نیاورده ام. یکی از این مطالب که سنگین است و هم شیرین و کاربردی آن قسمت از دعاست که امام سجاد (ع) از خداوند درخواست می کند: (و وَقَفْنِي إِذَا اشْتَكَلتْ عَلَيَّ الْأُمُورَ لِأَهْدَاهَا و إِذَا تشابهت الأعمال لِأَزْكَاهَا و إِذَا تناقضت الملل لِأَرْضَاهَا) امام (ع) از خداوند درخواست گزینش حق در امور مشکل - انتخاب پاکیزه تر در کارهای مشابه - در تناقض ملل مرضی خدا را گزیدن می نماید. می خواستم مطالبی جدید و کاربردی در این موارد که در دعا به آن اشاره شده بیابم به خصوص در مواجهه با امور شبهه انگیز چه کنیم که مردم را به بهترین راه هدایت کنیم و خود نیز از شبهات دور باشیم و چه کنیم که اهل بدعت نباشیم؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: حضرت سجاد«علیه السلام» در این فراز از دعا از حضرت حق تقاضای بصیرتی را می کنند که در ذیل آن بصیرت به توفیقی خاص نایل شوند، توفیق شناخت هدایت گزینش امور وقتی که امورات متفاوت انسان را به اشتباه می اندازد که کدام را انتخاب کند. و وقتی چند عمل در مقابل انسان هست که هرکدام خوبی هایی دارد توفیق آن است که انسان بتواند پاک ترین آن ها را عمل کند که آلوده به هیچ گونه خودنمایی و ریاکاری نباشد و وقتی انواع اندیشه ها - ملل یعنی عقاید و مذاهب - هرکدام دیگری را نفی می کنند و صورت حق به خود می گیرند توفیق تو را می خواهم که بتوانم آن عقیده و اندیشه ها را پیروی کنم که کامل ترین رضایت تو در آن است. آری حضرت خود متوجه اند در چنین عرصه هایی تنها با توفیق الهی می توان موفق بیرون آمد و توفیق نیز به همین معنا است که حضرت حق امکانی را در بنده اش ایجاد کند که امکان تحقق صحیح ترین راه برایش فراهم شود. بحث توفیق را می توانید در باب التوفیق شرح آقا جمال الدین خوانساری بر غرر الحکم، ج ۷، ص: ۴۰۹ دنبال کنید. موفق باشید